

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. คู่มือภาคเหนือและการฟื้นฟูต้นน้ำโดยองค์กรประชาชน.

เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำภาคเหนือ.
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. 2537.

เกษม จันทร์แก้วและสามัคคี บุญยะวัฒน์. หลักการและแนวทางปฏิบัติในการจัดการและบริหาร
ลุ่มน้ำ. เอกสารโรเนียว.

กาญจนา แก้วเทพ. หมู่บ้านกับศักยภาพในการพัฒนา เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง
“องค์ความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้าน” ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2538.

กิตติ จรรยาวัฒน์. พฤติกรรมและการรับรู้ของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้: กรณีศึกษา
บ้านแพะ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่และบ้านทุ่งยาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน.
การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2535.

ขวัญสุวรรณ อติโพธิ์ และ อนุชาติ พวงสำลี (บรรณาธิการ). กระบวนทัศน์ใหม่ การฟื้นฟูและปลูกป่า
ชุมชน โดยองค์กรชุมชนและการผนึกกำลังของเบญจภาคี” กรณีศึกษา : กลุ่มอัครเมือง
น่าน ร่วมกับมูลนิธิวันพฤกษ์ เณริมพระเกียรติ ร.9 .เอกสารประกอบการสัมมนา : สิ่งแวด-
ล้อม 38. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. 2538.

คณะสังคมศาสตร์. การศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดลำดับความสำคัญการลงทุนเพื่อแก้ไข
ปัญหาสิ่งแวดล้อม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่ม 2 แผนปฏิบัติการ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ . 2539.

จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวาทย์. บทบาทหน้าที่ขององค์กรประชาชน ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน.(รายงานการวิจัย) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. 2531.

- จันทนา สุทธิจารี, บทวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ของการจัดการป่าไม้โดยชุมชน. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2539.
- จิระพัฒน์ หอมสุวรรณ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของสภาตำบล: กรณีศึกษาสภา ตำบลในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ พัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2539.
- เจษฎา แซ่มประเสริฐ. การศึกษานอกระบบกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม. วารสารกรมการศึกษาออก โรงเรียน ปีที่ 2(126) มิถุนายน-กรกฎาคม .2528.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. ป่าไม้สังคมกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528.
- ช้อยนันท์ สมภูวนิชและกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อรุณยา. สิ่งแวดล้อมกับความมั่นคง: ความมั่นคงของ รัฐกับความไม่มั่นคงของราษฎร. สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- ชานนท์ คำทอง. กระบวนการสูญเสียความสามารถในการควบคุมและจัดการทรัพยากรของ เกษตรกรในป่า: กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2537.
- ชูเกียรติ ลีสุวรรณ. การให้ความรู้ความเข้าใจระดับตำบล ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดลำปาง.(รายงานการวิจัย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2531.
- ชูศักดิ์ วิทยาภัก. หมู่บ้านกับศักยภาพในการจัดการทรัพยากร : กรณีศึกษาการจัดการลุ่มน้ำชุมชน ภายใต้ระบบกรรมสิทธิ์ร่วมในภาคเหนือ. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “องค์ความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้าน” ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2538.
- ธานี สายสุทธิวงษ์. บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาป่าไม้กรณีศึกษาชุมชนบ้านดอนทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.(รายงานการศึกษารายงาน)โครงการวนศาสตร์ชุมชนใน ประเทศไทย(มูลนิธิ ฟอร์ด). 2535.

- ดวงควา ฐาน. การฟื้นฟูลุ่มน้ำภาคเหนือตอนบนโดยองค์กรประชาชนกรณีศึกษาลุ่มน้ำอิง.
เอกสาร ประกอบ การสัมมนา สิ่งแวดล้อม'36 ภาคเหนือ. สมาคม YMCA เชียงใหม่.2536.
- ทิม คอนซัลติ้ง เอนจิเนียร์ (บริษัทจำกัด)และที เอ แอนด์ คอนซัลแตนต์ (บริษัทจำกัด). การจัดการ
ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อฟื้นฟูแหล่งน้ำ บริเวณลุ่มน้ำแม่อิง จังหวัดพะเยาและอำเภอเชียงของ
จังหวัดเชียงราย. ร่างรายงานฉบับสุดท้ายเสนอต่อสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. 2538.
- ธงชัย จารุพัฒน์. การใช้ภาพจากดาวเทียม LANDSAT-5(TM) ตำรวจตรวจสอบสภาพความ
เปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทย. ส่วนวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ สำนักวิชาการ
ป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2537.
- ธัญวัฒน์ นันท์ธนะวานิช. การพัฒนาโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
: กรณีศึกษาโครงการพัฒนาที่สูงสามหมื่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2538.
- น้อย ชินพงสานนท์ ไพจิตร อินทโหมและสมพร ผาคินาวิน. แผนการใช้ที่ดินจังหวัดพะเยา.
เอกสารประกอบวิชาการ กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและ
มหกรรม.2536.
- นิธิ ฤทธิพรพันธุ์ (สมฤดี และคณะ; บรรณาธิการ). บทบาทชาวบ้านในการจัดการป่าภาคใต้ .
สิ่งแวดล้อม' 36 ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม. เอกสารประกอบ
การสัมมนาการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 4 . 2536 .
- บุญเรียง ขจรศิลป์.สถิติวิจัย I (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.2530.
- ปรัชญา เวสารัชช์. รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนา
ชนบท. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2528.
- ประเวศ วะสี. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนา. เอกสารสัมมนาวิชาการเรื่องภูมิปัญญา
ชาวบ้าน.สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. โรงพิมพ์คุรุสภา. 2534.
- ประสาน ดังสิกบุตร. แนวความคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน. เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการ
มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม(072701). 2538.

- ..... องค์การชุมชนกับการจัดการสิ่งแวดล้อม. วารสารสิ่งแวดล้อม. ปีที่ 1(2):35-41.
2539.
- ปิ่นแก้ว เทลิ่งอร่ามศรี. องค์ความรู้นิเวศวิทยาของชุมชนเกษตรกรรมในเขตป่า : ศึกษากรณีชุมชนกะเหรี่ยงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สาขามนุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2535.
- พิทยา สายหู. "การพัฒนาวัฒนธรรมบนพื้นฐานภูมิปัญญาชาวบ้านและศักยภาพของชุมชน". เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. โรงพิมพ์คุรุสภา.2534.
- มนัส สุวรรณ. ประชากรกับการพัฒนาชนบท : การวิเคราะห์เชิงนิเวศน์วิทยามนุษย์.(รายงานการวิจัย) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2527.
- ..... การให้ความรู้ความเข้าใจระดับตำบลในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน (รายงานการวิจัย) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2531.
- ..... นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2538.
- มนัส สุวรรณ และจิระ ประังเขียว. การจัดทำแผนการจัดการและพัฒนาการใช้ที่ดินของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2536.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ. 2531.
- มานพ ผาสุข. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน(ชนบท)ของชาวบ้านในหมู่บ้านเป่าปม-ดงยาง ตำบลนาพูน อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่. สารนิพนธ์ประกาศนียบัตร บัณฑิตอาสาสมัคร สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2528.
- วราพร ศรีสุพรรณ. การพัฒนาแบบยั่งยืน : ทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2534.
- วิฑูรย์ เพิ่มพงศาเจริญ (สมฤดี ชิงขง. บรรณาธิการ). ข้อจำกัดและความขัดแย้งระหว่างแนวคิดกระแสหลักในการจัดการทรัพยากรและความรู้ทางนิเวศวิทยาของคนในท้องถิ่น. เอกสารประกอบการสัมมนา.

- วินัย วีรพัฒนานนท์. สิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี. 2530.
- วิวัฒน์ คติธรรมนิตย์(บรรณาธิการ). สิทธิชุมชน : การกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากร. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. กรุงเทพฯ .สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.2536.
- ศุภจิต ศิริคุณโชติ. การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน:กรณีศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาสำหรับภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการบริหาร สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล . 2519.
- ศูนย์ฝึกอบรมวามศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก. การฟื้นป่าโดยวิธีช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ (Forest Restoration Through Natural Regeneration) รายงานการสัมมนา . มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . 2537 .
- สนิท หาดจตุรัส. ผู้นำในกระบวนการให้การศึกษาเรื่องการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน บ้านวังน้ำหยาด อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2538.
- สหัสยา วิเศษ. ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มอักษป่าศรีถ้อย ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540.
- สันติ พัฒนาศักดิ์. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ป่าชุมชน บ้านตลาดขี้เหล็ก ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2539.
- สะอาด บุญเกิด. หลักทวนเกษตร. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ. 2529.
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. นโยบายและแนวทางการจัดการทรัพยากรป่าไม้แห่งชาติ : นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540 - 2559. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.กรุงเทพฯ. 2539.
- สุเทพ ถักนาวิเชียร. "ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม. ป่าอารยสาร. กรกฎาคม-กันยายน.2515.
- เสน่ห์ จามริก และยศ สันตสมบัติ (บรรณาธิการ). ป่าชุมชนในประเทศไทย: แนวทางการพัฒนา เล่ม 1 ป่าฝนเขตร้อนกับ ภาพรวมของป่าชุมชนในประเทศไทย. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด. 2536.

เสน่ห์ จามริกและยศ สันตสมบัติ (บรรณาธิการ). ป่าชุมชนในประเทศไทย : แนวทางในการพัฒนา เล่ม 2 ป่าชุมชนภาคเหนือ: ตักยภาพขององค์กรชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชน. สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด. 2536.

.....ป่าชุมชนในประเทศไทย : แนวทางในการพัฒนา เล่ม 3
ป่าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด. 2536.

สุรชนี คันตระกูล. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนพื้นที่สูงในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2540.

สุรีย์ บุญญาพงศ์. แนวทางการจัดการทรัพยากรบริเวณลุ่มน้ำแม่สะ-แม่เลา(รายงานการวิจัย). สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2531.

สุวิทย์ วีรสาศวัต. ตักยภาพของชุมชนอีสาน : กรณีศึกษาบ้านฝาง ต.โนนทอง อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2533.

อนันต์ ศรีโสภณ.การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.2525.

อภิชัย พันธเสน, อภิชาติ สถิตนิรามัย และดวงมณี เถาวกุล. การศึกษาขีดความสามารถของ องค์กรประชาชน ในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : จากกรณีศึกษา สภาตำบล. เอกสารประกอบการสัมมนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศไทย ครั้งที่ 4 . คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2536.

อานันท์ กาญจนพันธุ์. พัฒนาการของชีวิตและวัฒนธรรมล้านนา. ศูนย์หนังสือเชียงใหม่. เชียงใหม่. 2527.

เอนก นาคะบุตร. ชนบทไทยในสามทศวรรษที่ผ่านมาฉบับทเรียนของภูมิปัญญาชาวบ้าน : สู่วิศทางการพึ่งตนเองของชนบทในอนาคต (เสรี พงศ์พิศ, บรรณาธิการ. ทิศทางหมู่บ้านไทย) กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์. 2531.

อินทราณี สุขสมบูรณ์. ความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ
ประชาชน ในเขตตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2536.

อุไรวรรณ ดันกิมยง. “องค์กรสังคมในระบบชลประทานเหมืองฝายและการระดมทรัพยากร: เปรียบ
เทียบระหว่างชุมชนบนที่สูงและชุมชนพื้นราบในภาคเหนือของประเทศไทย”. วารสาร
สังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีที่ 7:1,2. 2528.

_____ “เสป่ยะของสุ ฎุ่บ่ยะของเฮา” : ความเข้มแข็งของวัฒนธรรมท้องถิ่นใน
ภาคเหนือ. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
2536.

Cohen, John M. and Norman T. Uphoff, “Rural Participation : Concepts and Measures for Project
Design, Implementation and Evaluation.” in **Rural Development. Monograph No.2,**
The Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell
University, January, 1977.

Herbert, Adam W. “Management Under Conditions of Decentralization and Citizen

Participation”. **Public Administration Review** 32,1972.

Philip Hirsch. **Development Dilemmas in Rural Thailand.** Singapore: Oxford University
Press.1990.